

TĂNG CƯỜNG KIỂM SOÁT BỆNH LAO TRẺ EM Ở VIỆT NAM

LAO TRẺ EM Ở VIỆT NAM: THÁCH THỨC TRONG PHÁT HIỆN VÀ DỰ PHÒNG

- Năm 2011, phát hiện 1,300 trường hợp trẻ em mắc lao mới
- Hàng năm, có tới 90% trường hợp trẻ em mắc lao mới chưa được phát hiện
- Năng lực chẩn đoán và quản lý lao trẻ em còn hạn chế ở các tuyến dưới của hệ thống y tế
- Điều trị dự phòng INH cho trẻ cần điều trị còn thấp (dưới 50%)
- Dự phòng và điều trị lao trẻ em kháng đa thuốc còn hạn chế
- Hệ thống theo dõi và báo cáo ca bệnh lao trẻ em chưa đầy đủ

KẾT NỐI ĐỐI TÁC CÔNG – TƯ NHẪM GIẢM GÁNH NẶNG LAO Ở TRẺ EM

Lao là nguyên nhân mắc bệnh hàng đầu trên thế giới và là nguyên nhân gây tử vong số 1 ở người nhiễm HIV. Tổ chức Y tế Thế giới xếp Việt Nam đứng thứ 15 trong số các quốc gia có gánh nặng bệnh lao cao nhất trên toàn cầu. Trong năm 2016, hơn 100.000 trường hợp mắc lao mới được phát hiện ở Việt Nam trong đó hơn 11.000 trường hợp điều trị lại và khoảng 17.000 người chết vì căn bệnh này.

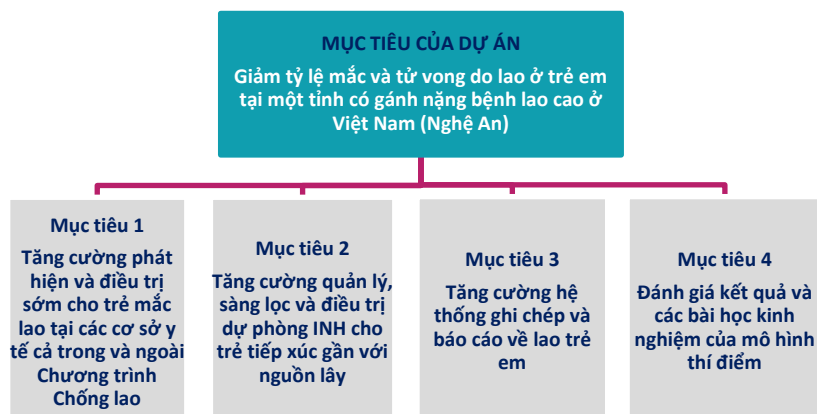
Từ năm 2008, PATH phối hợp với các đối tác trong nước và quốc tế tăng cường phát hiện và điều trị bệnh lao ở Việt Nam; tập trung thúc đẩy sức mạnh của sự hợp tác giữa các đối tác để phát hiện và điều trị người mắc lao. Đến năm 2015, hơn 12.000 trường hợp mắc lao đã được phát hiện thông qua phương pháp tiếp cận thành công này.

Năm 2016, PATH hợp tác cùng Johnson & Johnson cùng giải quyết vấn đề gánh nặng bệnh lao trẻ em cao ở Việt Nam. Số liệu gần đây cho thấy hàng năm có tới 90% trường hợp mắc lao mới ở trẻ em Việt Nam chưa được phát hiện. Bệnh lao ở trẻ em tiến nhanh hơn và khó phát hiện hơn ở người lớn. Thách thức lớn trong chẩn đoán lao làm cho hàng vạn trẻ em phải chịu đựng căn bệnh này một cách không cần thiết và làm lây lan bệnh trong cộng đồng.

HƠI THỞ CUỘC SỐNG

PATH và Johnson & Johnson Việt Nam khởi đầu dự án Hơi thở Cuộc sống với nhận thức rằng phối hợp liên ngành đóng một vai trò quan trọng trong việc giảm tỷ lệ mắc và chết do bệnh lao.

Mục tiêu chung của dự án nhằm thí điểm một mô hình tăng cường phát hiện, điều trị và quản lý bệnh lao ở trẻ em bằng cách giảm số trẻ mắc và tử vong vì căn bệnh này tại Nghệ An – một tỉnh có gánh nặng bệnh lao và HIV cao. Dự án Hơi thở Cuộc sống thúc đẩy năng lực của các cơ sở y tế công – tư cả trong và ngoài Chương trình chống Lao. Đối tác chính của dự án gồm: Sở Y tế Nghệ An và Bệnh viện Lao và Bệnh Phổi Nghệ An.

CHIẾN LƯỢC THỰC HIỆN

Dự án Hơi thở Cuộc sống tăng cường các dịch vụ lao trẻ em bằng cách:

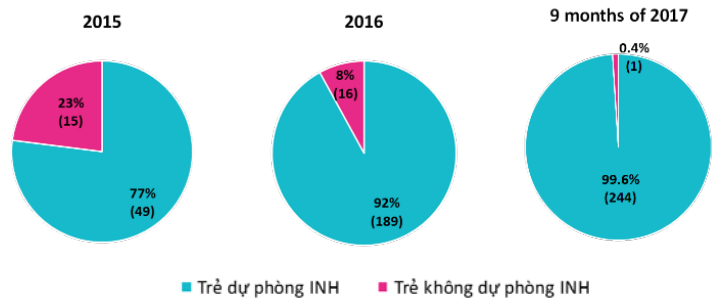
- **Nâng cao năng lực cho 204 cán bộ y tế tuyến cơ sở** trong chẩn đoán, điều trị, dự phòng và quản lý lao trẻ em.
- **Huy động 22 cơ sở y tế ngoài mạng lưới lao hợp tác với Chương trình Chống lao Quốc gia trong quản lý bệnh lao ở trẻ em**, tăng cường hệ thống phối hợp công- tư do PATH xây dựng tại Nghệ An trong những năm qua.
- **Làm việc với Sở Y tế Nghệ An và Bệnh viện Lao và bệnh phổi Nghệ An để thành lập tổ kỹ thuật lao trẻ em tại tuyến huyện**, và triển khai quy trình phối hợp chẩn đoán lao trẻ em tại tuyến huyện (thay vì chuyển thẳng lên tuyến tỉnh như trước).
- **135 (100%) xã ở 4 huyện triển khai quy trình sàng lọc trẻ tiếp xúc nguồn lây tại cộng đồng** để chủ động phát hiện các ca bệnh mới và điều trị dự phòng INH cho trẻ.

KẾT QUẢ CHÍNH

- Trong một năm, **Dự án Hơi thở Cuộc sống đã giúp tăng số gấp đôi số trẻ được phát hiện lao tại bốn huyện của dự án**, từ 74 lên 148 trẻ, và góp phần tăng số ca lao trẻ em được phát hiện trong toàn tỉnh. Năm 2016, Nghệ An là tỉnh có số trẻ được phát hiện mắc lao cao nhất cả nước.
- Chưa đầy hai năm, **số trẻ tham gia điều trị dự phòng INH tại 4 huyện dự án tăng gấp 5 lần**: từ 49 trẻ năm 2015 lên 244 trẻ tại thời điểm tháng 9 năm 2017. Dự án Hơi thở cuộc sống cũng góp phần tăng số trẻ điều trị dự phòng INH trong toàn tỉnh Nghệ An.
- **Tỷ lệ trẻ được điều trị dự phòng INH so với trẻ chưa được điều trị tại 4 huyện tăng hơn 20%: từ 77% năm 2015 lên 92% năm 2016 và 99,6% vào cuối tháng 9 năm 2017.**

Tỷ lệ trẻ dự phòng INH tại 4 huyện của dự án

Chương trình Chống lao Quốc gia và Sở y tế Nghệ An cam kết hợp tác với PATH và Johnson & Johnson Việt Nam triển khai và đánh giá mô hình thí điểm, đề xuất những khuyến nghị mở rộng ra các tỉnh khác ở Việt Nam.

Dự án do tổ chức PATH thực hiện, do Công ty Janssen Pharmaceutica NV, một trong những công ty dược của Johnson & Johnson hỗ trợ.